

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 5CoE/205/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6715204594
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Deák
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6715204594.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v exekučnej veci oprávneného Rapid life životná poisťovňa, a.s., so sídlom Garbiarska č. 2, 040 71 Košice, IČO: 31 690 904, proti povinnej B. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. XX, E., vedenej pod sp. zn. EX 1507/2015 súdnym exekútorom JUDr. Petrom Matejoviem, Exekútorský úrad. Moyzesova 669/15, 031 01 Liptovský Mikuláš, pre vymoženie 33,99 Eur s príslušenstvom, o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, na odvolanie oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen č. k. 1Er/144/2015-19, zo dňa 30. júna 2015, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu p o t v r d z u j e .

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým uznesením žiadosť súdneho exekútora JUDr. Petra Matejoviem o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie sp. zn. EX 1507/2015, doručenú súdu dňa 13.04.2015, zamietol.

Rozhodnutie odôvodnil tým, že exekučné konanie je vedené na základe exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu Košice sp. zn. 2C/1368/2009 zo dňa 08.03.2010, ktorý bol vydaný na základe poisťnej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 16.10.2007, neoddeliteľnou súčasťou ktorej sú aj Všeobecné poisťné podmienky pre poistenie zjednané Prvou česko-slovenskou poisťovňou Rapid, a.s. (ďalej aj VPP). Všeobecné poisťné podmienky za poslednou časťou XVII obsahujú Osobitné zmluvné dojednania č. 01/2007 k poisťnej zmluve, ktoré v bode 2 ustanovili vôľu zmluvných strán, že v prípade vzniku akéhokoľvek sporu medzi nimi sa namiesto súdneho konania z dôvodu účelnosti, praktickosti a rýchlosti podrobia rozhodcovskému konaniu v zmysle XV. časti týchto Všeobecných podmienok, kde je upravené rozhodcovské konanie.

Súd prvého stupňa vychádzal zo záveru, že poisťná zmluva uzavretá medzi oprávneným ako veriteľom a povinným ako dlžníkom, na základe ktorej oprávnený uplatnil na rozhodcovskom súde svoj nárok je spotrebiteľskou zmluvou, čo vyplýva z povahy zmluvných strán, predmetu podnikateľskej činnosti oprávneného a v konečnom dôsledku aj z obsahu zmluvy. Z uvedených dôvodov na daný právny vzťah aplikoval ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzatvorenia poisťnej zmluvy upravujúce spotrebiteľské zmluvy.

Okresný súd konštatoval, že vychádzajúc z textu formulárovej predtlačky zmluvy a všeobecných poisťných podmienok, povinný nemal možnosť tieto dojednania ovplyvniť, mohol len túto časť zmluvy, v ktorej sú obsiahnuté dve dojednania (okrem rozhodcovskej doložky aj dojednanie o ukončení poistenia neuhradením poisťného), nepodpísať. V bode 2 Osobitných zmluvných dojednaní, ktoré predstavujú rozhodcovskú doložku, je odkaz na rozhodcovské konanie upravené v časti XV. Všeobecných poisťných podmienok. V časti XV. Všeobecných poisťných podmienok je upravené rozhodcovské konanie v 8 bodoch. Len samotná skutočnosť, že tzv. Osobitné zmluvné dojednania sú odčlenené od Všeobecných poisťných podmienok nadpisom a že ich povinný osobitne podpísal v ten istý deň ako Všeobecné poisťné podmienky ešte neznamená, že tieto Osobitné zmluvné dojednania a v rámci nich bod 2 ako

rozhodcovská doložka, boli individuálne dojednané. Zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dojednaná a ktorá určuje, že všetky spory zo zmluvy budú riešené výlučne rozhodcovským súdom, je neprijateľná. Z časti XV. Všeobecných poistných podmienok je zrejmé, že oprávnený od počiatku sledoval takýmto koncipovaním rozhodcovskej doložky to, aby v prípade vzniku sporov zo zmluvy boli tieto vždy riešené na ním zvolenom rozhodcovskom súde, ktorý sa spravidla nachádza v mieste jeho sídla, za účelom minimalizácie jeho nákladov a reálneho sťaženia uplatnenia práv spotrebiteľa.

Na základe vyššie uvedených skutočností mal súd za to, že rozhodcovská doložka upravená vo Všeobecných poistných podmienkach bola v čase jej uzatvárania neprijateľnou podmienkou a ako taká bola už od počiatku neplatnou v zmysle § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, účinného v čase uzatvárania zmluvy. Rozhodcovské konanie, ktorého výsledkom bol exekučný titul, sa uskutočnilo bez riadneho zmocnenia zo strany zmluvných strán a rozhodcovský rozsudok vydaný v tomto konaní nemôže byť riadnym exekučným titulom na vykonanie exekúcie. V dôsledku toho považoval súd exekučný titul za materiálne nevykonateľný a absenciu tejto jeho vlastnosti za neodstrániteľnú prekážku brániacu vo výkone exekúcie. Na základe toho súd v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie oprávnený a navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. V odvolaní namietal, že napadnutým uznesením došlo k porušeniu jeho ústavného práva uvedeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a tiež k porušeniu čl. 36 Listiny. Uviedol, že súdy v exekučnom konaní nepreskúmajú vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku, ale len realizujú svoje oprávnenie vyplývajúce zo zákona, a to ustanovenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku. Exekučný súd je pritom oprávnený preskúmať, či rozhodcovský rozsudok má nedostatky uvedené v § 40 ods. 1 písm. a) a b) zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní. Šetrenie materiálnej stránky exekučného titulu nie sú exekučnému súdu zverené. S poukazom na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ C-40/08 Asturcom, uviedol, že skúmať ex offo neprijateľnosť zmluvnej podmienky, rozhodcovskej doložky, môže len súd členského štátu EU, ktorý je na to zmocnený podľa vnútroštátnych procesných pravidiel, pričom Exekučný poriadok takúto právomoc exekučnému súdu nepriznáva. Konajúci súd tak flagrantne prekročil svoje právomoci priznané mu Exekučným poriadkom, čím porušil čl. 2 ods. 2 Ústavy SR.

Oprávnený ďalej uviedol, že okresný súd si nad rámec zákona vlastnou iniciatívou zabezpečil listinné dôkazy (poistnú zmluvu a Všeobecné poistné podmienky s Osobitnými zmluvnými dojednaniami), a to bez účasti oprávneného. Tieto vykonané dôkazy hodnotil a na ich základe sformuloval skutkový a právny záver, pričom neumožnil oprávnenému sa k týmto skutkovým zisteniam vyjadriť, čím mu odňal možnosť konať pred súdom. K uvedenému na podporu poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 499/2012 zo dňa 10.07.2013. Postupom exekučného súdu bolo oprávnenému odňaté právo oprávneného na zákonného sudcu, pretože iba sudca je oprávnený vykonať dokazovanie, avšak v prejednávanej veci vykonal dokazovanie a rozhodoval vyšší súdny úradník, ktorého činnosť pozostávala nielen z preskúvania podkladov podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, ale aj z toho, že zhromaždil iné listinné dôkazy, a teda nanovo konštatoval skutkový stav, na podklade vykonaného dokazovania. Vyšší súdny úradník tak prekročil svoje právomoci zverené mu zákonom č. 549/2003 Z. z. o súdnych úradníkoch.

Oprávnený nesúhlasil ani so záverom okresného súdu o neplatne dojednanej rozhodcovskej doložke v spotrebiteľskej zmluve. Mal za to, že okresný súd aplikoval na nesprávne a neúplne zistený skutkový stav nesprávnu právnu normu, a preto vec nesprávne právne posúdil. Uviedol, že rozhodcovská doložka bola dojednaná v súlade s § 3 a 4 zákona č. 244/2002 Z.z. rozhodcovskom konaní, pričom v čase jej uzavretia bolo možné v zmysle tohto zákona rozhodovať aj spotrebiteľské veci. Dojednaním rozhodcovskej doložky sa spotrebiteľ s dodávateľom dohodli, že vzájomné spory sa prejednávajú najprv, a teda prednostne v rozhodcovskom konaní. V prípade, že by so skutkovými a právnymi závermi rozhodcovského súdu nebola jedna zo zmluvných strán spokojná, môže sa žalobou o zrušenie rozsudku rozhodcovského súdu domáhať preskúmania jeho zákonnosti na všeobecnom súde. Uvedená argumentácia je podporená rozhodnutím Súdneho dvora EÚ C-32/13 Szebestyáni, podľa ktorého národný súd je povinný pri posudzovaní podmienky písmena q) Anexe Smernice 93/13/EHS dôsledne verifikovať, či je záverom spornej klauzuly vylúčiť alebo sťažiť právo spotrebiteľa podať žalobu alebo akýkoľvek iný opravný prostriedok na všeobecný súd. Oprávnený uviedol, že v podmienkach slovenského vnútroštátneho poriadku uvedené riešil Ústavný súd SR v uznesení sp. zn. IV. ÚS 394/2012.

Oprávnený v súvislosti s namietanou nevyhnutnosťou tzv. eurokonformného výkladu spotrebiteľského práva konštatoval, že Smernica nie je na zvrchovanom území Slovenskej republiky voči jej občanom priamo zaväzujúca a jej priamy účinok nastáva len za predpokladu, že štát smernicu do svojho právneho poriadku neaplikoval. Smernica zakladá právo občana, nie však jeho povinnosť a jedná sa o vertikálny vzťah občan - štát. Jednotlivec sa ustanovení smerníc nemôže dovolávať voči inému jednotlivcovi. Aj vzhľadom na uvedenú skutočnosť oprávnený považoval právny záver súdu, opierajúci sa o písm. q) Anexu Smernice 93/13/EHS, za nesprávny.

Pokiaľ ide o individuálnosť dojedanej rozhodcovskej doložky oprávnený uviedol, že poisťné podmienky v zmysle § 788 ods. 3 Občianskeho zákonníka tvoria neoddeliteľnú súčasť poisťnej zmluvy. Upravujú však množstvo ustanovení, ktoré sa súčasťou poisťného vzťahu stávajú vtedy, ak tak konkretizuje poisťná zmluva. Poisťník svojim podpisom deklaruje prevzatie súvislého textu VPP a ďalším samostatným podpisom v časti Osobitné zmluvné dojednania prejavil vôľu, aby bol spor s poisťovňou prejednaný v rozhodcovskom konaní s odkazom na XV. časť VPP. Oprávnený zdôraznil, že v čase uzavretia poisťnej zmluvy zákon individuálnosť dojednania zmluvnej podmienky nepoznal. Zo znenia VPP a Osobitných zmluvných dojedaní je podľa oprávneného zrejme, že v tomto prípade išlo medzi účastníkmi o platne dojednanú rozhodcovskú doložku, ktorá bola dojednaná individuálne.

Oprávnený ďalej namietal, že doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené. Za takýto dôkaz oprávnený označil Záznam o potrebách a požiadavkách klienta, ktorý zaznamenáva a osvedčuje priebeh predzmluvného rokovania sprostredkovateľa poistenia s občanom. Záznam preukazuje, že predzmluvné jednanie s občanom prebehlo v súlade so zákonom č. 340/2005 Z.z. o sprostredkovateľoch poistenia.

S poukazom na § 45 ods. 1, 2 ZoRK, v zmysle ktorého je exekučný súd oprávnený preskúmať rozhodcovský rozsudok oprávnený uviedol, že z rozhodnutia exekučného súdu nie je zrejmy obmedzený rozsah preskúmania materiálnej vykonateľnosti exekučného titulu. Napriek tomu, že exekučný súd nedisponuje legitimáciou určovať existenciu, či neexistenciu práva, skúmať podmienky, ktoré predchádzali vzniku exekučného titulu, konštatovať neprijateľnosť zmluvných podmienok, súd tak v napadnutom uznesení činí, čo treba odmietnuť, ako neprípustné. Súdy v exekučnom konaní nepreskúmajú vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku, ale len realizujú svoje oprávnenie vyplývajúce z ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, t.j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom formulovanými požiadavkami.

Exekučný súd riadne nezdôvodnil svoje zistenia o tom, že v prejednávanej veci ide o spotrebiteľský vzťah, a že preto bolo potrebné aplikovať normy spotrebiteľského práva aj v rámci exekučného konania, v ktorom je okruh účastníkov vymedzený v § 37 EP, na báze akého zákonného ustanovenia a akých dôkazov vyhodnotil rozhodcovskú doložku ako neplatnú, ako ani okolnosti zamietnutia žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Oprávnený považoval absenciu riadneho odôvodnenia rozhodnutia za porušenie jeho základného práva na spravodlivý súdny proces a odňatie možnosti konať pred súdom. V danom prípade je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok, nie zmluva a predmetom exekučného súdu má byť len plnenie vyplývajúce z exekučného titulu, ktoré v prejednávanej veci zaväzuje povinného na vrátenie dlhu s príslušenstvom, ktorý nik nespochybnil. Z hľadiska § 35 ZoRK ide o vec rozhodnutú a z tohto pohľadu nie je zrejme, čo viedlo exekučný súd k nerešpektovaniu tejto procesnej prekážky vedenia konania. Z napadnutého uznesenia nie je zrejme ani to, ako sa exekučný súd pri určení, že dojednanie rozhodcovskej doložky v spotrebiteľskej zmluve je neprimeranou podmienkou vysporiadal s požiadavkou preukázania naliehavého právneho záujmu v zmysle § 80 písm. c) O.s.p..

Povinný sa k odvolaniu nevyjadril.

Rozhodnutie okresného súdu bolo vydané vyšším súdnym úradníkom. Sudca nemienil odvolaniu oprávneného vyhovieť, preto ho podľa § 374 ods. 4, veta prvá a druhá Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) predložil odvolaciemu súdu na rozhodnutie.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací vec prejednal podľa ustanovení § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 O.s.p. bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie oprávneného nie je dôvodné.

Z predloženého spisu odvolací súd zistil, že v predmetnom prípade je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu Košice, vydaný pod sp. zn. 2C/1368/2009 dňa 08.03.2010. Rozhodcovským rozsudkom bolo rozhodnuté o pohľadávke žalobcu voči žalovanému titulom dlžného poistného, ktorá vznikla z poistenia uzatvoreného poistnou zmluvou č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 16.10.2007, súčasťou ktorej boli Všeobecné poistné podmienky pre poistenie zjednávané Prvou česko-slovenskou poisťovňou Rapid a.s..

Podľa § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej Exekučný poriadok) súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul; ak ide o exekučné konanie vykonávané na podklade rozhodnutia vykonateľného podľa § 26 zákona č. 231/1999 Z. z. o štátnej pomoci v znení neskorších predpisov, exekučný titul sa nepreskúma. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

V zmysle citovaného § 44 ods. 2 Exekučného poriadku súd preskúma exekučný titul aj ex offico. Pokiaľ je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok, prirodzenou súčasťou preskúmania tohto exekučného titulu je zisťovanie toho, či medzi zmluvnými stranami bola platne uzatvorená rozhodcovská zmluva, a to či už formou osobitnej zmluvy alebo formou rozhodcovskej doložky v zmluve podľa § 3 a § 4 Zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Povinnosť skúmať platnosť rozhodcovskej doložky pre exekučný súd vyplýva priamo zo zákona, nie je potrebné ju osobitne odôvodňovať. Uvedeným postupom exekučný súd neposudzoval vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku, iba skúmal, či oprávneným predložený rozhodcovský rozsudok je vykonateľný exekučný titul, medziiným či ho vydal rozhodcovský súd s právomocou prejednať daný spor, pričom skúmal aj platnosť dojednania rozhodcovskej doložky. Pri riešení tejto otázky nebol exekučný súd viazaný tým, ako ju posúdil rozhodcovský súd.

Podľa § 41 ods. 2 písm. d) zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej Exekučný poriadok), podľa tohto zákona možno vykonať exekúciu aj na podklade vykonateľných rozhodnutí rozhodcovských komisií a zmliev nimi schválených.

Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. platného a účinného ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej Občiansky zákonník) spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa ods. 3 citovaného ustanovenia spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). Ustanovenie odseku 1 sa nevzťahuje na predmet plnenia alebo cenu plnenia.

Podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa § 2 písm. a) zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa je spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, zamestnania alebo povolania.

Podľa § 40a zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej O.s.p.), súdny úradník môže v rozsahu ustanovenom osobitným zákonom vydávať rozhodnutia a vykonávať iné úlohy súdu. Osobitný zákon ustanovuje, kedy môže súdny úradník konať samostatne a kedy na základe poverenia vydaného sudcom.

Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 549/2003 Z. z. o súdnych úradníkoch, sudca môže písomne poveriť vyššieho súdneho úradníka konaním a rozhodovaním vo vymedzenom okruhu vecí podľa rozvrhu práce, alebo v určitej veci.

Podľa § 5 písm. g) cit. zákona, v občianskom súdnom konaní vyšší súdny úradník koná a rozhoduje na základe poverenia sudcu v exekučnom konaní podľa osobitného predpisu okrem schválenia príklepu súdom.

Po zhodnotení skutočností zistených z predloženého spisu odvolací súd súhlasí so záverom súdu prvého stupňa o tom, že poisťná zmluva uzatvorená dňa 16.10.2007 medzi oprávneným ako veriteľom a povinným ako dlžníkom je spotrebiteľskou zmluvou, a to aj s poukazom na § 2 písm. a) zákona o ochrane spotrebiteľa, keďže z predloženej zmluvy nevyplýva, že povinný je podnikateľským subjektom a že by pri uzatváraní poisťnej zmluvy bol konal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti, pričom oprávnený pri jej uzatváraní konal v rámci svojej obchodnej činnosti. Z uvedeného dôvodu, možno uvedený právny vzťah považovať za spotrebiteľský vzťah medzi spotrebiteľom a dodávateľom v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka. Súd prvého stupňa preto postupoval správne, v súlade s právnou úpravou Slovenskej republiky a aj s právom EÚ, keď skúmal rozhodcovskú doložku ako zmluvnú podmienku z hľadiska, či nevyvoláva nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom.

Exekučný súd, a to nielen v procesnom štádiu exekučného konania, v ktorom posudzuje splnenie zákonom stanovených procesných predpokladov, za ktorých súd poverí exekútora vykonaním exekúcie je oprávnený a zároveň povinný riešiť aj otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe platne uzavretej rozhodcovskej zmluvy, resp. doložky. Súdna prax je jednotná v názore, že už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie sa exekučný súd okrem iného zaoberá tým, či rozhodnutie, ktoré má predstavovať exekučný titul, uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie a či z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisoch ide o rozhodnutie vykonateľné tak po stránke formálnej ako aj materiálnej, čo vyplýva aj z rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, konkrétne uznesenie sp. zn. 3 Cdo 146/2011 zo dňa 13. októbra 2011, sp. zn. 6 Cdo 143/2011 zo dňa 18. januára 2012 a sp. zn. 3 Cdo 122/2011 zo dňa 9. februára 2012). Formálna stránka vykonateľnosti rozhodnutia sa posudzuje z pohľadu právneho predpisu upravujúceho konanie, v ktorom bolo vydané. Z obsahových náležitostí rozhodnutia, t.j. určitosť, zrozumiteľnosť a presnosť označenia subjektov práv a povinností, vyjadrenia uloženej povinnosti, ktorá sa má nútene vykonať sa skúma materiálna vykonateľnosť rozhodnutia. Z uvedených dôvodov odvolací súd považuje odvoláciu námietku oprávneného, podľa ktorej mal exekučný súd prekročiť rámec svojej preskúmavacej právomoci, keď posudzoval súladnosť rozhodcovského rozsudku so zákonom, za nedôvodnú. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 456/2011-19 zo dňa 23. novembra 2011, v ktorom Ústavný súd konštatoval, že „okresný súd je nielen oprávnený, ale aj povinný skúmať zákonnosť exekučného titulu v ktoromkoľvek štádiu už začatého exekučného konania a nielen v súvislosti s vydaním poverenia na vykonanie exekúcie, a to napr. aj pre účely zistenia existencie dôvodu, pre ktorý by bolo potrebné už začaté exekučné konanie zastaviť“.

Všeobecné poisťné podmienky, ktoré boli súčasťou poisťnej zmluvy uzavretej s povinným majú 12 strán a v závere sú podpísané poisťníkom (povinným). Na poslednej, 12-tej strane VPP sa pod kolonkou čitateľný podpis poisťníka, teda pod podpisom povinného nachádzajú Osobitné zmluvné dojednania č. 01/2007 k poisťnej zmluve č. XXXXXXXXXXXX Osobitné zmluvné dojednania majú 2 odseky, a to odsek 1: „Zmluvné strany sa v súlade s článkom 9 ods. 1 prvá veta II. časti VPP dohodli, že poistenie zanikne aj tak, ak poisťné za ďalšie poisťné obdobie nebude uhradené do 2 mesiacov od jeho splatnosti; túto

lehotu možno písomnou dohodou predĺžiť. Poistenie zanikne uplynutím tejto lehoty. To isté platí, ak bola zaplatená len časť poistného. Znenie ods. 2 týchto osobitných zmluvných dojednaní je nasledovné: Poistník (poistený) a poisťovňa týmto vyjadrujú obaja spoločne a každý zároveň svojim podpisom samostatne svoju vôľu v prípade vzniku akéhokoľvek sporu medzi zmluvnými stranami, že sa namiesto súdneho konania z dôvodu účelnosti, praktickosti a rýchlosti podrobia rozhodcovskému konaniu v zmysle XV. časti týchto VPP. Toto ustanovenie chápu zmluvné strany ako rozhodcovskú doložku“. Osobitné zmluvné dojednania sú v závere podpísané povinným a oprávneným.

V časti XV. VPP je upravené „Rozhodcovské konanie“. Podľa textu tejto časti sa zmluvné strany okrem iného dohodli, že všetky vzájomné spory a sporné nároky z poistenia sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní pred rozhodcovským súdom, ktoré sa zásadne riadi zákonom č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní s výlukami a odchýlnou právnou úpravou vykonanou týmto článkom, štatútom rozhodcovského súdu a jeho rokovacím poriadkom. Pokiaľ poisťovňa nepoverí osobitnú právnickú osobu zriadením alebo výberom špecializovaného stáleho rozhodcovského súdu, resp. nezriadi stály rozhodcovský súd, bude rozhodcovský súd vytvorený podľa potreby od prípadu k prípadu 3 fyzickými osobami poverenými na výkon rozhodcu zo strany poisťovne. Svoj výslovný, bezvýhradný a neodvolateľný súhlas s týmto vyjadruje poistník podpisom týchto všeobecných poistných podmienok.

Oprávnený v odvolaní tvrdil, že v tomto prípade bola rozhodcovská doložka individuálne dohodnutá, a to v Osobitných zmluvných dojednaniach, ktoré povinný osobitne podpísal. Osobitné zmluvné dojednania č. 01/2007 k poistnej zmluve č. XXXXXXXXXXXX sú pripojené na str. 12 VPP hneď za rubrikou určenou na dátum a podpisom poistníka a sú obsiahnuté vo formulárovej predtlačí pripravenej oprávneným. Vychádzajúc z textu formulárovej predtlače poistnej zmluvy povinný nemal možnosť tieto ovplyvniť, mohol len túto časť zmluvy, v ktorej sú obsiahnuté dve dojednania, okrem rozhodcovskej doložky aj dojednanie o ukončení poistenia neuhradením poistného, nepodpísať. Navyše, v ods. 2 Osobitných zmluvných dojednaní, ktoré podľa predtlače chápu zmluvné strany ako rozhodcovskú doložku, je odkaz na rozhodcovské konanie upravené v časti XV. VPP. V časti XV. VPP je upravené rozhodcovské konanie celkovo v 8 bodoch. Len samotná skutočnosť, že tzv. Osobitné zmluvné dojednania sú odčlenené od VPP nadpisom a že ich povinný osobitne podpísal v ten istý deň, ako VPP ešte neznamená, že tieto osobitné zmluvné dojednania, a v rámci nich pod bodom 2 aj rozhodcovská doložka, boli individuálne dojednané. Zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dojednaná a ktorá určuje, že spory zo zmluvy budú riešené výlučne rozhodcovským súdom, je neprijateľná. Takéto dojednanie rozhodcovskej doložky a následné konanie pred rozhodcovským súdom viedli bezpochyby vo svojich dôsledkoch k tomu, že spotrebiteľovi bola odopretá ochrana, ktorú mu zaručujú ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Odvolací súhlasí so záverom súdu prvého stupňa v tom, že rozhodcovská doložka predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá v zmysle § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka neplatná. Je potrebné uviesť, že v tomto prípade tak, ako to vyplýva z ods. 2 Osobitných zmluvných dojednaní na str. 12 VPP nebola rozhodcovská doložka individuálne dojednaná. Pod pojmom „individuálne dojednanie zmluvných ustanovení“ je potrebné rozumieť osobitne dohodnuté práva a povinnosti zmluvných strán, čo znamená, že sa o právach a povinnostiach obsiahnutých v jednotlivých ustanoveniach zmluvy, resp. v konkrétnom ustanovení zmluvy rokuje a obe zmluvné strany, teda aj spotrebiteľ, majú možnosť obsah konkrétnych ustanovení ovplyvniť. Pokiaľ sú zmluvné podmienky dodávateľom vopred pripravené, naformulované, pričom spotrebiteľ ich obsah ovplyvniť nemôže, a nemá ani žiadnu možnosť alternatívnej voľby pre rozhodovanie prípadných sporov, nejde o individuálne dohodnuté podmienky. Rozhodnutie rozhodcovského súdu, vydané na základe neplatnej rozhodcovskej doložky, je rozhodnutím vydaným nepríslušným orgánom, a teda ide o nulitný právny akt, ktorý nie je možné v exekúcii vykonať.

K námietke oprávneného, že v čase uzavretia poistnej zmluvy zákon individualizuje dojednanie zmluvnej podmienky nepoznal odvolací súd uvádza, že ustanovenie § 53 odsek 1 Občianskeho zákonníka zakotvuje všeobecnú zásadu, podľa ktorej spotrebiteľská zmluva nesmie obsahovať také ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, teda nesmie obsahovať neprijateľné podmienky. Zároveň však upravuje podmienky, za splnenia ktorých sa na zmluvné ustanovenia nehľadí ako na neprijateľné. Zákon č. 568/2007 Z. z. novelizujúci Občiansky zákonník s účinnosťou od 1. januára 2008 zmenil znenie druhej vety tak, že rozšíril okruh zmluvných podmienok, ktoré nemožno považovať za neprijateľné. Okrem už predtým upravených neprijateľných podmienok, medzi ktoré nepatrili tie podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, novelou boli rozšírené podmienku o také, ktoré za

neprijateľné nepovažovali ani zmluvné podmienky, ktoré boli dohodnuté individuálne. Z uvedeného je zrejmé, že pred účinnosťou vyššie uvedenej novely Občianskeho zákonníka za neprijateľné podmienky v spotrebiteľskej zmluve bolo možné považovať aj tie, ktoré boli dojednané individuálne. Keďže individuálnosť dojednania ustanovení v spotrebiteľskej zmluve predstavuje od 1. januára 2008 len vylučujúcu podmienku aplikácie ustanovení o neprijateľných zmluvných podmienkach, odvolací súd túto námietku oprávneného považoval za irelevantnú.

Pokiaľ oprávnený v súvislosti s dojednaním rozhodcovskej doložky pripisuje dôležitosť a odkazuje na osobitný dokument nazvaný „Záznam sprostredkovateľa poistenia o požiadavkách a potrebách klienta“, ktorého spísanie bolo podľa vyjadrenia oprávneného vyžadované zákonom a ktorý by mal v tomto prípade potvrdzovať, že povinný mal vedomosť o obsahu poistenej zmluvy a o možnosti uplatnenia eventuálnych výhrad k obsahu poistenej zmluvy, tak takéto výhrady, a to ani k rozhodcovskej doložke, z tohto dôkazu nevyplývajú. Z dokumentu spísaného sprostredkovateľom poistenia, ktorý oprávnený predložil súdu v odvolacom konaní nemožno mať za preukázané, že sprostredkovateľ poistenia upozornil resp. poučil povinného o možnosti výberu medzi štátnym a súkromným súdom, o pravidlách rozhodcovského konania ako aj o dôsledkoch, ktoré má zmluvné dojednanie o rozhodcovskej doložke obsahovať.

Súd prvého stupňa nepreskúmaval vecnú správnosť predloženého rozhodcovského rozsudku ako exekučného titulu, ako to namieta oprávnený v odvolaní. Preskúvanie exekučného titulu z hľadiska jeho vecnej správnosti nie je v kompetencii exekučného súdu. Súd prvého stupňa ako exekučný súd skúmal, či rozhodnutie rozhodcovského súdu bolo vydané v súlade so zákonom, teda na základe platne dohodnutej rozhodcovskej doložky, pričom takýto postup je plne v súlade s citovaným § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, podľa ktorého súd preskúmava aj exekučný titul ex offo. Pokiaľ je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok súd zisťuje, či medzi zmluvnými stranami bola platne uzavretá rozhodcovská zmluva, a to či už formou osobitnej zmluvy alebo formou rozhodcovskej doložky v zmluve.

Odvolací súd nepovažoval za dôvodnú námietku ani oprávneného o porušení jeho ústavného práva na zákonného sudcu, tým že vo veci vykonal dokazovanie a že rozhodol vyšší súdny úradník. Z ust. § 40a Občianskeho súdneho poriadku vyplýva, že vyšší súdny úradník môže v rozsahu ustanovenom v zákone č. 549/2003 Z. z. o súdnych úradníkoch vydávať rozhodnutia. V exekučnom konaní tak v zmysle § 5 písm. g) môže robiť na základe poverenia sudcu, okrem rozhodnutia o schválení príklepu súdom. V prejedávanej veci je zákonný sudca, ktorý v zmysle § 3 ods. 3 zákona č. 549/2003 Z. z. o súdnych úradníkoch preniesol časť svojej rozhodovacej právomoci na stanoveného vyššieho súdneho úradníka, ktorý vydal napadnuté uznesenie, čo vyplýva z rozvrhu práce na rok 2015, a teda mal právomoc vykonať v prejedávanej veci aj dokazovanie. Odvolací súd preto dospel k záveru, že právo oprávneného na zákonného sudcu v prejedávanej veci porušené nebolo.

Odvolací súd považoval za nedôvodnú aj námietku oprávneného o nedostatočnom odôvodnení napadnutého uznesenia, nakoľko súd prvého stupňa dostatočne a jasne zdôvodnil svoje rozhodnutie, ktorým zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia, pričom jeho skutkové a právne závery nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Odôvodnenie odvolaním napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa spĺňa parametre zákonného odôvodnenia v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 167 ods. 2 O.s.p.. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/60/2013 zo dňa 22.05.2013, v ktorom Najvyšší súd vyslovil záver, že „za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nemožno považovať to, že súd prvého stupňa neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv oprávneného“.

V súvislosti s námietkou oprávneného o porušení jeho práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky odvolací súd poukazuje na Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky - sp. zn. 6 ECdo 232/2013 zo dňa 30.09.2014, v ktorom Najvyšší súd konštatoval, že „ak by za porušenie zásady kontradiktórnosti mal byť považovaný aj procesný postup exekučného súdu spočívajúci v tom, že po vyžiadaní si úverovej zmluvy od oprávneného, neoboznámil tohto účastníka exekučného konania so svojím stanoviskom o neplatnosti rozhodcovskej doložky obsiahnutej v tejto zmluve, potom podľa názoru dovolacieho súdu, za situácie, že platné právo pripúšťa proti rozhodnutiu exekučného súdu o zastavení exekúcie, alebo zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie podanie odvolania,

treba tento nedostatok považovať za zhojený možnosťou oprávneného vyjadriť svoje námietky ku skutkovým zisteniam exekučného súdu vyvedeným z ním predloženého listinného dôkazu a k právnym záverom z toho vyplývajúcim v podanom odvolaní. Iný názor, vychádzajúci z nemožnosti zhojenia uvedeného nedostatku inak než zrušením rozhodnutí odvolacieho a exekučného súdu a vrátením veci na opätovné rozhodnutie, by odporoval zásade efektivity konania, pretože zrušenie rozhodnutí by zbytočne zvyšovalo náklady účastníkov konania ako aj náklady na výkon súdnictva, a tým by bolo aj v rozpore s jedným zo základných princípov právneho štátu, ktorým je princíp racionality“.

Pokiaľ ide o námietku oprávneného o tom, že súd prvého stupňa nemal pri určení, že dojednanie rozhodcovskej doložky v spotrebiteľskej zmluve je neprimeranou podmienkou preukázaný naliehavý právny záujem odvolací súd uvádza, že platnosť rozhodcovskej doložky, resp. jej neplatnosť súd posudzoval ex offio, preto naliehavý právny záujem v zmysle § 80 písm. c) O.s.p. nebolo potrebné skúmať.

Námietka oprávneného ohľadom aplikácie Smernice Rady ES 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a judikatúry Súdneho dvora ES nie je z hľadiska správnosti rozhodnutia a prijatého právneho názoru súdu v danom prípade zásadná, nakoľko exekučný súd v rozhodnutí aplikoval v prvom rade vnútroštátnu právnu úpravu týkajúcu sa spotrebiteľského práva a ochrany práv spotrebiteľa tak, ako na ňu poukázal odvolací súd a len podporne poukázal na výklad danej Smernice obsiahnutý v ustálenej judikatúre Súdneho dvora EÚ.

Odvolací súd sa námietkami oprávneného, ktoré sa týkali aplikácie ust. § 45 zákona o rozhodcovskom konaní podrobnejšie nezaoberal z dôvodu, že okresný súd na prejednávajúcu vec neaplikoval uvedené ustanovenie a aplikovať ani nemohol, keďže od 1. januára 2015 je platná a účinná novela zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, vykonaná zákonom č. 336/2014 Z. z., ktorá zrušila ustanovenie § 45 tohto zákona, v dôsledku čoho tieto námietky považoval za irelevantné.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa, ktoré je vo výroku o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora na udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vecne správne, podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.